

ARTICLE – ON PAGE PAPER

DONES DESTACADES: UN WEB I UNA APLICACIÓ

Oriol Boix Aragonès
ETSEIB – UPC
Barcelona - Espanya
oriol.boix@upc.edu

OBJECTIUS

El percentatge de dones en les titulacions tècniques és relativament baix. En el cas de la UPC, per exemple, els nombres globals [1] ens indiquen que aproximadament la quarta part de l'estudiantat de grau són dones. Però si ens mirem les dades en detall observem que en algunes titulacions les noies són majoria però en altres tenen una presència significativament inferior al 10 %.

D'altra banda, l'autor fa cada any alguns tallers adreçats a estudiantat de secundària i ha pogut observar la diferència en el percentatge de noies segons el curs de les persones assistents. Està clar que si cursen la tecnologia optativa o estan fent CFGM el percentatge de dones és molt més baix.

Durant el mes de març de l'any 2017, l'autor visualitza, per casualitat, un vídeo [2] en el que es pregunta a nenes per noms de persones científiques (la pregunta és en anglès i, per tant, en ella no hi ha biaix de gènere) i tots els noms que diuen són d'homes. Llavors els pregunten per alguna dona i no en responen cap. Al final del vídeo es presenten unes quantes dones científiques i inventores per deixar clar que, malgrat no es coneguin, hi ha referents. A partir d'aquest moment, l'autor comença a recopilar dades de dones inventores i científiques.

DESENVOLUPAMENT

Aprofitant que l'autor té un espai web en el que posa la documentació per a les assignatures que imparteix, va decidir afegir un apartat [3] per recollir les dades bàsiques de les dones que anava recopilant.

A Catalunya les dones conserven el seu cognom de naixement durant tota la vida mentre que en altres llocs és habitual que el perdin quan es casen. Es va considerar que si es volen recollir les aportacions de les dones era més raonable fer servir els seus noms de naixement. D'altra banda, també s'han recollit els noms legals i altres noms pels que se les coneix per fer més fàcil cercar informació de cada una (Figura 1). Les dones estan classificades per l'àmbit en el que han fet aportacions, que no sempre coincideix amb la seva professió o estudis.

Inicialment es va decidir posar les que van néixer abans de 1940 i aquelles que havien obtingut alguna patent o guanyat algun premi Nobel però, per raons diverses, n'hi ha algunes que no s'ajusten a aquests criteris.

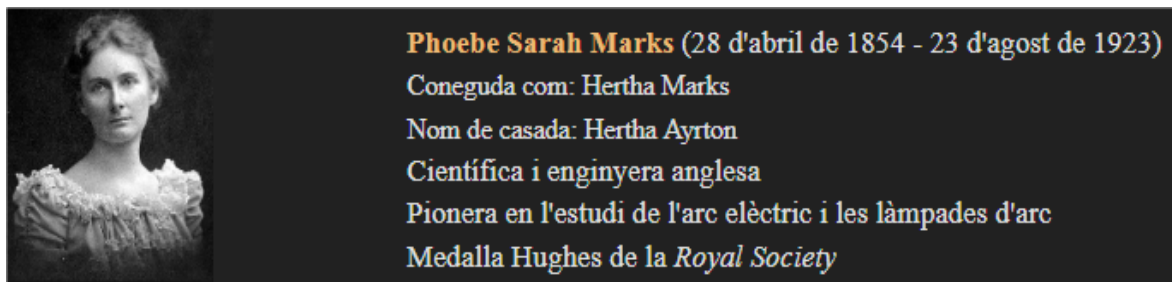

Figura 1: Exemple de dades d'una dona al web

Per commemorar el Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència de 2018 va començar a publicar setmanalment a Twitter la informació d'una de les dones recopilades. Actualment n'ha publicat unes quaranta.

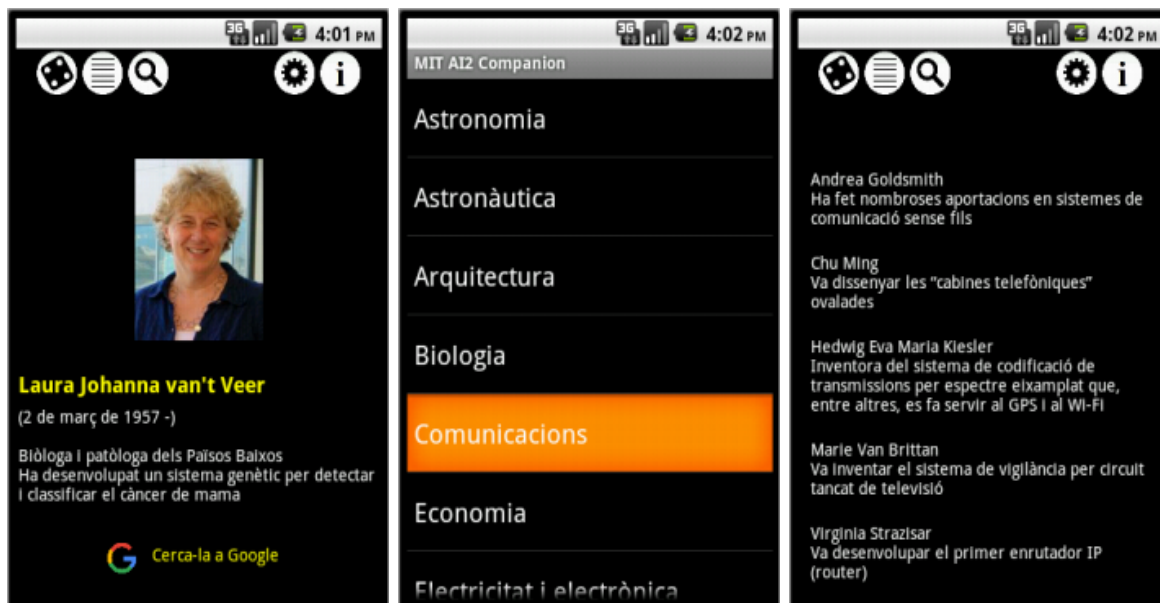

Figura 2: Tres vistes diferents de l'aplicació

La versió web de la llista no es veu correctament en un dispositiu mòbil perquè està dissenyada per a ordinadors de sobretaula. En principi, no permet fer una cerca per trobar una dona en concret, encara que sí incorpora una llista amb totes les dones recollides. Més recentment es va decidir fer una aplicació mòbil [4] que recollís la mateixa informació que el web però permetés també cercar una dona concreta o anar-les visualitzant aleatòriament. L'aplicació incorpora també un botó que permet cercar informació sobre la dona que es mostra en aquell moment (Figura 2).

L'aplicació s'ha desenvolupat en l'entorn MIT App Inventor [5] que, de moment, només permet generar aplicacions per a mòbils Android encara que està previst que properament també pugui generar aplicacions per a mòbils iOS.

Actualment hi ha recopilades, a l'aplicació i al web, més de dues-centes dones, però se'n van afegint regularment a mesura que se'n té coneixement. Seria interessant que aquesta aplicació es fes servir en l'àmbit educatiu per fer veure a les noies que sí hi ha referents en tots els camps de la ciència i la tecnologia i que, per tant, no hi ha professions que no siguin adequades per a les dones.

RESULTATS

Les persones que, davant de l'autor, han provat l'aplicació n'han fet valoracions molt positives. La versió 1.0 de l'aplicació es va fer pública el primer dia del mes de febrer. Caldrà esperar una mica per saber si és útil al públic en general i, especialment, als docents.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Universitat Politècnica de Catalunya, "Dades estadístiques i de gestió" https://gpaq.upc.edu/ldades/indicador.asp?index=1_1_5, consulta 4 de febrer de 2019.
- [2] Microsoft, "#MakeWhatsNext" <https://www.youtube.com/watch?v=Dth5pacoHMs>, consulta 4 de febrer de 2019.
- [3] Oriol Boix, "Dones destacades en ciència i tecnologia" <https://recursos.citcea.upc.edu/dones/>, consulta 4 de febrer de 2019.
- [4] Oriol Boix, "Aplicació per a mòbils Android" <https://recursos.citcea.upc.edu/dones/app.html>, consulta 4 de febrer de 2019.
- [5] Massachusetts Institute of Technology, "MIT App Inventor" <http://appinventor.mit.edu>, consulta 4 de febrer de 2019.